

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL V2

NOVEMBER 2010

PUNTE: 70

TYD: 2 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 35 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees AL die instruksies aandagtig deur voordat jy die vrae beantwoord.

1. Moenie die hele vraestel deurlees nie.
2. Gebruik die inhoudsopgawe om jou met jou keuses te help.
3. Die vraestel bestaan uit VIER afdelings:

AFDELING A: Roman	(35)
AFDELING B: Drama	(35)
AFDELING C: Kortverhale	(35)
AFDELING D: Gedigte	(35)
4. Lees die inhoudsopgawe op bladsy 3 en merk die vraagnommers van die TWEE letterkundetekste **wat julle in die klas** behandel het.
5. Lees dan die vrae oor hierdie TWEE tekste wat julle gedoen het en **kies die tipe vraag** wat jy wil doen, byvoorbeeld die opstelvraag/kontekstuele vraag.
6. Beantwoord TWEE vrae: EEN vraag uit elkeen van die TWEE afdelings wat julle gedoen het.
7. Begin ELKE afdeling op 'n NUWE bladsy.
8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik word.
9. Laat 'n reël oop na elke antwoord.
10. Voorgestelde tydsindeling: ongeveer 60 minute per afdeling/vraag.
11. Skryf netjies en leesbaar.

INHOUDSOPGAWE

- Beantwoord TWEE vrae van altesaam 70 punte.
- Beantwoord EEN vraag oor elkeen van die TWEE soorte tekste wat jy vanjaar gedoen het.
- Beantwoord TWEE gedigte (17½ punte x 2) indien jy AFDELING D kies.

AFDELING A: ROMAN

Beantwoord ENIGE EEN vraag.

VRAAG 1: <i>Kringe in 'n Bos</i>	Opstelvraag	35 punte
OF		
VRAAG 2: <i>Kringe in 'n Bos</i>	Kontekstuele vraag	35 punte
OF		
VRAAG 3: <i>Die ongelooflike avonture van Hanna Hoekom</i>	Opstelvraag	35 punte
OF		
VRAAG 4: <i>Die ongelooflike avonture van Hanna Hoekom</i>	Kontekstuele vraag	35 punte
OF		
VRAAG 5: <i>Meeulanders</i>	Opstelvraag	35 punte
OF		
VRAAG 6: <i>Meeulanders</i>	Kontekstuele vraag	35 punte

OF

AFDELING B: DRAMA

Beantwoord ENIGE EEN vraag.

VRAAG 7: <i>Poppie – die drama</i>	Opstelvraag	35 punte
OF		
VRAAG 8: <i>Poppie – die drama</i>	Kontekstuele vraag	35 punte
OF		
VRAAG 9: <i>Paljas</i>	Opstelvraag	35 punte
OF		
VRAAG 10: <i>Paljas</i>	Kontekstuele vraag	35 punte

OF

AFDELING C: KORTVERHALE

Beantwoord net EEN vraag.

VRAAG 11: <i>Die werksmanne van Slovoville</i>	Opstelvraag	35 punte
OF		
VRAAG 12: <i>Ek is jammer</i>	Kontekstuele vraag	35 punte

OF

AFDELING D: GEDIGTE

Beantwoord vrae oor enige TWEE van die gedigte.

VRAAG 13: <i>Life vannie jobless</i>	Kontekstuele vraag	17½ punte
OF		
VRAAG 14: <i>Skipskop</i>	Kontekstuele vraag	17½ punte
OF		
VRAAG 15: <i>Talle tonge</i>	Kontekstuele vraag	17½ punte
OF		
VRAAG 16: <i>My siel, Pa</i>	Kontekstuele vraag	17½ punte

AFDELING A: ROMAN**BEANTWOORD ÓF DIE OPSTELVRAAG ÓF DIE KONTEKSTUELE VRAAG.****VRAAG 1: OPSTELVRAAG*****KRINGE IN 'N BOS* – Dalene Matthee**

Skryf 'n OPSTEL (250 – 300 woorde) waarin jy vertel hoe Saul Barnard se eie mense hom gebrandmerk het. Jou opstel moet 'n inleiding en 'n slot hê.

Verwys in jou opstel na:

Saul as 'n ...

- oproerling
- opstandeling
- weggejaagde
- verraaiër

[35]**OF****VRAAG 2: KONTEKSTUELE VRAAG*****KRINGE IN 'N BOS* – Dalene Matthee**

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1	Kate
2	Sy was 'n droom. 'n Kind wat met haar kop in storieboeke
3	geleef het, met haar verbeelding vir haar mense uit die stories
4	gehaal en hulle met vlees en bloed aangetrek het. Soos hy. Oor
5	'n jaar of twee, wanneer sy groot is, sal sy haar storieboekmense
6	afsterf en sal sy agter kanthandskoentjies saam met die ander
7	van haar soort giggel as die boswaens die dorp inkom. Maar
8	Saul Barnard sal nie op die wa wees nie. Dit sweer hy.
9	Hy het sy pa-hulle die volgende dag tussen die Knysna en
10	die Homtini gekry. Bokant Krisjan-se-Nek.
11	“Sanna het gesê Pa-hulle kap hierdie kant toe.”
12	“Ja. Ons gaan saans huis toe.”
13	Jozef en Izak het by die staankuil gesaag en die tweemansaag
14	het net 'n oomblik vasgesteek toe hulle hom groet. Ou Anneries
15	het darem met die hand kom groet.
16	“Ek is weg by MacDonald, Pa.” Die reuk van stinkhout het
17	in die lug gehang. Sy pa het opgekyk maar niks gesê nie. “Ek is
18	terug in die Bos.” Op die staankuil het die saag egalig tussen
19	Jozef en Izak gesnork.
20	Daar was 'n tamheid in sy pa. “Arend van Martiens Botha is
21	gister by Diepwalle gebêre. Sy siel is nie meer op die aarde nie.”
22	“Ek het gehoor, Pa.”

- 2.1 Hoe oud was Saul toe hy vir Kate vir die eerste keer gesien het? (1)
- 2.2 Voltooi die sin. Kies die KORREKTE antwoord tussen hakies. Skryf net die vraagnommer en die antwoord neer.
- Saul was ook een van Kate se storieboekmense. Kate het vir Saul hulle eie (David Copperfield/Charles Dickens) genoem. (1)
- 2.3 Waarom het Kate vir Saul een van haar storieboekmense gemaak? (1)
- 2.4 Saul het gesweer hy sou nie op een van die boswaens wees nie, want hy het hom vir sy familie geskaam.
- 2.4.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 2.4.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 2.4.1. Verwys na Saul se andersheid. (1)
- 2.5 In reël 16 – 17 sê Saul: “Ek is weg by MacDonald, Pa.’ Die reuk van stinkhout het in die lug gehang.”
- Die reuk van stinkhout in hierdie situasie, kon vir Saul laat dink het aan daardie dag, twee jaar gelede, toe Joram hom weggejaag het.
- Verduidelik wat gebeur het dat Joram vir Saul daardie tyd weggejaag het. Gee DRIE feite. (3)
- 2.6 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.
- Saul is weg by MacDonald omdat ...
- A MacDonald uitgevind het dat Kate Sondaie by Saul kuier.
 B Saul op die kaai na die skepe gekyk het en nie gewerk het nie.
 C die boscense hom beskuldig het dat hy hulle verraai het.
 D Arend dood was en Saul geglo het dit was MacDonald se skuld. (1)
- 2.7 Kies die plek uit KOLOM B wat pas by die gebeurtenis in KOLOM A. Skryf net die vraagnommer (2.7.1 – 2.7.4) en die letter (A – E) neer.

KOLOM A	KOLOM B
2.7.1 Hier het Saul vir Sanna gekry.	A Meulbosstroom
2.7.2 Hier het Saul se grootouers gewoon.	B Krisjan-se-Nek
2.7.3 Hier is Saul gebore.	C Groot Eiland
2.7.4 Hier het Saul vir goud gedelf.	D Diepwalle
	E Gouna

(4 x 1) (4)

- 2.8 Waarom het Joram, Saul se pa, nie die woord “dood” in reël 21 gebruik nie? (1)
- 2.9 Watter vreemdeling het Arend vir Saul uit die Bos help dra? (1)
- 2.10 Hoekom het MacDonald vir Patterson Bos toe gestuur? (1)
- 2.11 Jozef het Saul nie baie vriendelik gegroet nie. Ons kon Jozef se houding verstaan as ons terugdink aan die eerste Kersfees nadat Saul die Bos verlaat het.
Wat het daardie Kersfees tussen Saul en Jozef gebeur? Gee TWEE feite. (2)
- 2.12 Voltooi die volgende paragraaf. Gebruik die woorde in die lys hieronder. Skryf net die vraagnommer (2.12.1 – 2.12.4) en die antwoord neer.

storie; geweer; goudgrawer; pan; skelm; duiwel; delwers

Oom Anneries was die enigste een wat in Saul belanggestel het toe Saul by sy pa-hulle aankom.

Oom Anneries was nuuskierig om meer te weet van die (2.12.1) ... wat Saul by hom gehad het toe hy by sy pa-hulle aangekom het. Saul se pa het nie belanggestel nie en het gesê die ontdekking van goud was net 'n (2.12.2) Hy het reguit gesê hy is 'n houtkapper en nie 'n (2.12.3) ... nie. Hy het geglo Saul het die (2.12.4) ... in die Bos ingebring. (4)

- 2.13 Rangskik, in die KORREKTE volgorde, die gebeure vandat Saul weg is by MacDonald. Skryf net die vraagnommer en die letters (A – C) en die korrekte volgorde van die gebeure neer.

A Saul het vir hom 'n stuk grond afgemerkt waar hy gaan delf het.

B Kate het vir Saul gesoebat om haar in die Bos weg te steek.

C Saul het sy pa probeer ompraat om saam met hom goud te delf. (3)

- 2.14 Saul was verkeerd om te dink dat Kate net 'n droom was. Sy het die hoop gebring dat Saul se familieledede nie meer hout aan die houtkopers lewer nie.

2.14.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)

2.14.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 2.14.1. Verwys na die slot van die verhaal. (1)

- 2.15 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Toe Saul na hierdie besoek aan sy familie daar weggestap het, het hy ... gevoel.

A skuldig

B bang

C tevrede

D vry (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1 Saul het omgedraai en water toe geloop. Hy was naer. Dat
 2 dit Joram Barnard se einde moes wees! Here, dat dit hóm moes
 3 oorkom.
 4 Tussen hom en sy pa was 'n hek wat nooit wou oop nie.
 5 Hulle moes met die hek tussen hulle leef omdat die een nie na
 6 die ander se kant wou oorklim nie.

- 2.16 Wie het vir Saul hierdie nuus van sy pa se dood gebring? (1)
- 2.17 Waarom was Joram se dood ironies? Noem TWEE feite. (2)
- 2.18 Wat het Saul bedoel toe hy gepraat het van 'n "hek" tussen hom en sy pa? (1)
- 2.19 "Hulle moes met die hek tussen hulle leef omdat die een nie na die ander se kant wou oorklim nie." (Reëls 5 en 6)
- Noem TWEE maniere waarop Joram oor die "hek" sou kon klim as hy wou. (2)
- 2.20 Wat leer hierdie hartseer gebeurtenis van Joram se dood vir ons oor verhoudings tussen kinders en hulle ouers? (1)
- [35]**

OF

VRAAG 3: OPSTELVRAAG

DIE ONGELOOFLIKE AVONTURE VAN HANNA HOEKOM – Marita van der Vyver

Die titel van hierdie roman verwys na 'n karakter, Hanna Hoekom, wat ongelooflike avonture beleef het.

Skryf 'n OPSTEL (250 – 300 woorde) waarin jy vertel wat die hoofkarakter in hierdie roman se lewe so ongelooflik avontuurlik gemaak het. Jou opstel moet 'n inleiding en 'n slot hê.

Verwys in jou opstel na:

- Hanna se ouers
- Hanna se eie broer
- Hanna-hulle se gesinslewe
- Die wittebrood

[35]

OF

VRAAG 4: KONTEKSTUELE VRAAG***DIE ONGELOOFLIKE AVONTURE VAN HANNA HOEKOM – Marita van der Vyver***

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1 Gavin is my pa. Hy dra meer grimering as my ma. Nee, nou laat
2 ek hom soos 'n drag queen klink. Hy hou van 'n bietjie maskara
3 as hy saans uitgaan, dis al.

- 4.1 Gavin was anders as ander pa's. Gee DRIE feite oor hoe Gavin op sy troufoto met Hanna se ma gelyk het. (3)
- 4.2 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.
- Vir Hanna was die woord "pappa" 'n onbekende begrip omdat ...
- A haar pa gesê het dat hy 'n homoseksuele persoon is.
B Gavin vir 15 jaar nooit regtig deel van haar verjaardae was nie.
C Mana nie daarin geglo het dat daar spesifieke rolle moes wees nie.
D Hanna haar nog altyd vir haar pa geskaam het. (1)
- 4.3 Watter tipe werk het Hanna se pa, Gavin, gedoen? (1)
- 4.4 Gee EEN rede waarom Hanna geglo het dat sy 'n groot teleurstelling vir haar pa was. (1)
- 4.5 Vir Hanna se vyftiende verjaardag het Gavin spesiaal van Johannesburg af gekom om by haar te wees.
- 4.5.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 4.5.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 4.5.1 in EEN sin. (1)
- 4.6 Voltooi die sin. Kies die KORREKTE antwoord tussen hakies. Skryf net die vraagnommer en die antwoord neer.
- Mana het geglo dat Gavin 'n begrafnis in 'n fees kon verander. Dit beteken dat Gavin 'n (positiewe/negatiewe) houding het. (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1	Gavin daag nie voor middagete op nie. Ook nie ná middagete nie.
2	Teen laatmiddag, toe dit begin skemer word en die reën steeds
3	troosteloos uit die lae wolke sif, beseft ek dat hy sy gesonde ver-
4	stand gebruik het en die besoek afgestel het.
5	Dis 'n beseft wat my ongelooflik verlig laat voel. Dit sou nie ge-
6	werk het nie. Twee queens saam in 'n huis soos hierdie sou 'n
7	katastrofe gewees het.

4.7 Wie sou volgens Hanna, die twee "queens" saam in die huis wees? (Reël 6) (2)

4.8 Hanna was verkeerd toe sy gedink het dat die twee "queens" saam in een huis nie sou uitwerk nie.

Watter insident tydens die konsert dui aan dat Hanna verkeerd was? (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1	"Daar het jy dit nou, Mana," sê Gavin met 'n breë glimlag. "Jy
2	moes na my geluister het!"
3	"Wel, dis nou 'n bietjie laat vir 'n naamsverandering." My ma vat
4	vertroostend aan my arm. "Vir my sal jy altyd my liefste ou Hanna
5	Hoekom bly."

4.9 Watter naam wou Gavin graag vir Hanna gee? (1)

4.10 Hoe het Mana oor Hanna gevoel toe sy gesê het: "Vir my sal jy altyd my liefste ou Hanna Hoekom bly"? (Reëls 4 en 5) (1)

4.11 Stem jy saam, nadat jy die roman klaar gelees het, dat:

4.11.1 Hanna 'n groot teleurstelling vir haar "trendy" pa was? Motiveer jou antwoord uit gebeure later in die roman. (1)

4.11.2 Gavin 'n begrafnis in 'n fees kon verander? Motiveer jou antwoord uit gebeure later in die roman. (1)

4.12 Kies die persoon uit KOLOM B wat die woorde in KOLOM A vir Hanna gesê het. Skryf net die vraagnommer (4.12.1 – 4.12.4) en die letter (A – E) neer.

KOLOM A	KOLOM B
4.12.1 Ek het gehoor jy's vreeslik slim.	A Tibo
4.12.2 Partykeer is jy nes jou ma.	B Mana
4.12.3 Fabienne! Dit pas glad nie by jou nie.	C Margot
4.12.4 Skryf jou storie, Hanna!	D Beyers
	E Sharon

(4 x 1) (4)

- 4.13 Voltooi die volgende paragraaf. Gebruik die woorde in die lys hieronder. Skryf net die vraagnommer (4.13.1 – 4.13.4) en die antwoord neer.

verbeelding; kleresmaak; gesin; alter ego; Hanna; Fabienne;
Mana; stiefbroer

Die karakter rondom wie die gebeure in hierdie roman gedraai het, is (4.13.1) ... Sy het twee dinge gehad wat haar anders as haar maats gemaak het en dit was haar goeie (4.13.2) ... en haar unieke (4.13.3) ... Omdat sy nie gelukkig was met haarself nie, het sy vir haar 'n (4.13.4) ... met die naam Fabienne geskep.

(4)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1 My ma skud haar kop. Dan kyk sy na my, steeds verstar teen
2 die muur, asof sy nou eers beseft dat ek ook in die kamer is.
3 "Hanna? Wat sê jy van jou sussie?"

- 4.14 Hanna se eerste wens was dat haar babasussie se lewe nie 'n tekort aan stralende geluk moes hê nie.

4.14.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)

4.14.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 4.14.1. (1)

- 4.15 Wat het Mana die baba voor haar geboorte genoem? (1)

- 4.16 Watter naam het Mana vir haar dogtertjie ná die geboorte oorweeg? (1)

- 4.17 Die tweede laaste hoofstuk van die roman se titel is:
Banieropskrif: Gesin op berg gered.

Voltooi die sin. Kies die KORREKTE antwoord tussen hakies. Skryf net die vraagnommer en die antwoord neer.

Die gesin was in die vakansiehuis vasgevang as gevolg van 'n (modderstorting/oorstroming). (1)

- 4.18. Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Die gebeurtenis waarna die banieropskrif in VRAAG 4.17 verwys, is ...

- A Margot wat betyds in Johannesburg gekom het vir haar werk.
B Sharon se ouers wat by die vakansiehuis opgedaag het.
C Gavin se motor wat op die berg gevind word.
D die baba wat onverwags gebore word. (1)

4.19 Rangskik die gebeure in die KORREKTE volgorde. Skryf net die vraagnommer en die letters (A – C) in die korrekte volgorde van die gebeure neer.

- A Die baba is gebore.
B Die reën het opgehou.
C Die gesin het konsert gehou.

(3)

4.20 Sê in EEN sin wat die grootste lewensles is wat jy uit hierdie verhaal geleer het. Gee die naam van die karakter van wie jy dié lewensles geleer het.

(2)
[35]

OF

VRAAG 5: OPSTELVRAAG**MEEULANDERS – Esta Steyn**

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vraag wat daarop volg.

1	“Wie is Skalla werklik?”
2	Hy sug swaar.
3	“Fred Blanckenberg se uitgeworpe stiefbroer. Dis ’n lang lelike storie,
4	ou Van.”

In hierdie aanhaling het Attie na Schalk Blanckenberg verwys en ’n lelike storie waarby Schalk betrokke was.

Skryf ’n OPSTEL (250 – 300 woorde) en bespreek hoe Schalk se optrede hartseer vir ander mense veroorsaak het. Jou opstel moet ’n inleiding en ’n slot hê.

Verwys in jou opstel na:

Schalk se rol in:

- Jacob se hartseer oor Magrietjie du Plessis
- Jacob se hartseer oor Janka toe sy vir Kersvader gewag het
- Fred se hartseer oor Sheila
- Ryna se hartseer oor haar man en seun

[35]

OF

VRAAG 6: KONTEKSTUELE VRAAG**MEEULANDERS – Esta Steyn**

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1	<i>Kaapstad. Silkwood-Kliniek. Maandag, 14 Augustus 1978</i>
2	<i>Ek word Woensdag ontslaan. My sketsboek is vol duiwe.</i>
3	<i>Prof. Van Keulen was weer vanmiddag hier. Hy sê hulle</i>
4	<i>almal by die Instituut wag vir my. Maar ek weet nie of ek</i>
5	<i>kan teruggaan nie. Ek weet nie ek weet nie. Ron Ronnie</i>
6	<i>Ronnetjie. Mamma mis jou vandag. Daar is baie duiwe</i>
7	<i>in hierdie tuin. Hulle gaan kruip weg in die verskuilde</i>
8	<i>skadu's van oerou bome. Wanneer ek opkyk, sien ek dat die</i>
9	<i>son goue skerwe in die blare maak en iewers sit jou gesig</i>
10	<i>in die skerwe. Ek wens, ek wens ek het 'n wildevyboom met</i>
11	<i>groot groen takke. Ek wens ek kan in sy skemer skadu's gaan</i>
12	<i>wegkruip en ek hoef nooit weer uit te kom nie.</i>
13	<i>Daar is 'n groot wit muur om die tuin.</i>
14	<i>Agter die muur lê die stad.</i>
15	<i>Agter die stad lê die berg.</i>
16	<i>Agter die berg lê die see.</i>
17	<i>Agter die see lê die lyn waar water en lug een word.</i>
18	<i>Ek het by die plek van waterskeiding gekom.</i>

6.1 Waarvan het Ryna gepraat toe sy in haar dagboek geskryf het dat sy by die plek van waterskeiding gekom het? (Reël 18) (1)

6.2 Voltooi die volgende paragraaf. Gebruik die woorde in die lys hieronder. Skryf net die vraagnommer (6.2.1 – 6.2.4) en die antwoord neer.

Henning; geskiet; Schalk; Vincent; verbrand; anker; vlam; Billy

Ryna het op haar laaste dag in die kliniek gesit en teruggedink aan haar lewe. Sy het gedink aan die dag toe (6.2.1) ... vir Ronnie (6.2.2) ... het. Daar was 'n brand in die huis en deur die rook het Ryna 'n lang, blonde man met 'n merk aan sy arm gesien. Die tatoeëermerk het soos 'n (6.2.3) ... met 'n kreef wat daardeur kronkel gelyk. Later het Ryna besef dat die man wat sy deur die rookwolke gesien het, (6.2.4) ... was. (4)

6.3 "My sketsboek is vol duiwe" (reël 1) verwys na die werk wat Ryna voor haar werk by die Instituut gedoen het.

Watter tipe werk het Ryna vroeër gedoen? (1)

- 6.4 Ryna wou nie weer teruggaan en by die Instituut werk nie.
- 6.4.1 Waar het prof. Van Keulen vir Ryna werk gekry? (1)
- 6.4.2 Watter tipe werk het Ryna daar gaan doen? (1)
- 6.4.3 Hoe lank sou Ryna daar moes werk? (1)
- 6.4.4 Ryna het haar naam na Ryna van Rensburg verander, want sy wou 'n nuwe lewe begin. Wat was Ryna se vorige naam en van? (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1 Matthys gaan na die lorrie en pluk die seil af. Onder die
2 seil staan 'n kis. 'n Doodskis. Die bestuurder help vir
3 Matthys met die aflaai. "Nogal netjies. Waar kom jy aan
4 dié kis?"
5 Matthys, gewoonnd aan lieg, klink seepglad: "Nee,
6 Kleinkoos van ou Abraham Afslagge verkoop hulle mos
7 nou op 'n special."
8 "Nogal swaar nè?"
9 "Dis solid blackwood, dié."
10 Ryna hou die inlaaiery dop totdat die bus vertrek.
11 Matthys begin haar goed op die lorrie laai. Hy sien dat sy
12 na die plakkate op die paal kyk.
13 "Dis môre ons munisipale tussenverkiesing, juffrou," voel
14 hy hom verplig om te canvass vir sy man. "Daai is ons
15 man, sien. Fred Blanckenberg van die visfabriek. Ons werk
16 maar almal vir hulle. Hulle het invloed, die Blanckenbergs.
17 Ammel ken hulle."

- 6.5. Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Matthys moes Ryna by die stasie gaan haal en hy noem haar ...

- A die Kapenaar.
B die voëlvrou.
C Mama Meeu.
D Ou Van. (1)

- 6.6 Vir wie het Fred die skuld gegee dat hy en Sheila nie 'n normale huwelik gehad het nie? Gee 'n rede vir jou antwoord. (2)

- 6.7 Wat was Matthys se geliefde antwoord as ant Hansie hom gevra het wat hy doen? (1)

- 6.8 Toe Ryna na Fred Blanckenberg se laggende gesig op die plakkate gekyk het, het sy nie gedink dat 'n vrou hom nie kan vertrou nie.

Is dit regverdig om te sê dat Fred 'n onbetroubare man was? Gee DRIE voorbeelde uit die verhaal om jou antwoord te motiveer. (3)

- 6.9 Die kis wat Matthys Langhans op sy bakkie gehad het toe hy vir Ryna by die stasie gaan haal het, is 'n bewys dat Matthys met onwettige dinge besig is.
- 6.9.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 6.9.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 6.9.1. Verwys na Tjop Tredoux se besoek aan Matthys se huis. (1)
- 6.10 Fred en Schalk Blanckenberg het mekaar ondersteun.
- 6.10.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 6.10.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 6.10.1. Verwys na Fred en Schalk se verhouding. (1)
- 6.11 Rangskik die volgende gebeure in die KORREKTE volgorde. Skryf net die vraagnommer en die letters (A – C) in die korrekte volgorde van gebeure neer.
- A Sheila het selfmoord gepleeg.
B Skalla het vir Fred afgepers.
C Veronica het Fred se huis besoek. (3)

Lees die uittreksel en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1	Dit is Jannerik Kuiper wat sy hand uitsteek toe sy van
2	die <i>Sterretjie</i> moet oorklim op die houttrap wat na die
3	aanloopbrug lei. 'n Paar benoude oomblikke lank sien sy hoe
4	die donker see onder haar spoel en maal en sy vat die hand
5	dankbaar vas en dan trap sy oor. Nogal 'n kuns, dink sy.
6	Jannerik vat haar goed stuk-stuk by Jacob aan en dra
7	dit met die trap op boontoe. Die <i>Sterretjie</i> vaar weer terug
8	om die ander voorraad by die <i>Meeuw</i> te gaan haal. Sy kyk
9	vanaf die jettie uit oor die see. Van hier af is die land net 'n
10	dun vaal gebergtetjie met 'n wit skuimrand.
11	“Juffrou is welkom op onse eiland.” Dis 'n temerige stem
12	vol warmte. Dis Jannerik.

- 6.12 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.
- Toe Ryna vir Jannerik ontmoet het, het Jannerik vir Ryna gesê dat ...
- A die Meeulanders baie aan die verlede teruggedink het.
B Ryna binne drie maande in die Kaap sou terug wees.
C Ryna maar eers by Jacob-hulle kon bly totdat dinge beter was.
D hy nie kon glo dat 'n vrou op Meeuland wou bly nie. (1)

- 6.13 Kies die naam van die karakter uit KOLOM B wat pas by die beskrywing in KOLOM A. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

KOLOM A	KOLOM B
6.13.1 Hy was 'n volbloed Blanckenberg en gewoonlik seker van sy saak.	A Hermanus
6.13.2 Hy het nie 'n tiekie getraak oor wat die dorp van hom gedink het nie.	B Matthys
6.13.3 Hy was 'n eenkantmens.	C Schalk
6.13.4 Hy was 'n skelm en suinige man.	D Fred
	E Jacob

(4 x 1) (4)

- 6.14 Watter geheim het Jannerik se dogter, Veronica (Kinnie), vir Ousanna en haar pa weggesteek? (2)
- 6.15 Voltooi die sinne deur die KORREKTE antwoord tussen hakies te kies. Skryf net die vraagnommer (6.15.1 – 6.15.2) en die antwoord neer.
- 6.15.1 Elsabet het die eiland as 'n (tronk/veilige blyplek) beleef. (1)
- 6.15.2 Die groot boot wat vir Ryna na die eiland vervoer het, se naam was (die Meeuw/Sheila 2). (1)
- 6.16 Waarom was "Meeu" in Ryna se CB-roepnaam, Mama Meeu, so gepas? (1)
- 6.17 Prof. Van Keulen het vir Ryna gesê dat daar **terapie in tyd** was.
- Hoe het hierdie woorde vir Ryna waar geword aan die einde van die verhaal as 'n mens na haar verhouding met Jacob kyk? (1)

[35]**TOTAAL AFDELING A: 35****OF**

AFDELING B: DRAMA**BEANTWOORD ÓF DIE OPSTELVRAAG ÓF DIE KONTEKSTUELE VRAAG.****VRAAG 7: OPSTELVRAAG****POPPIE – DIE DRAMA – Elsa Joubert en Sandra Kotzé**

Skryf 'n OPSTEL (250 – 300 woorde) waarin jy van Poppie se probleme met werk en verblyf vertel. Jou opstel moet 'n inleiding en 'n slot hê.

Verwys in jou opstel na:

- Die probleme wat begin het toe sy met Stone getrou het
- Poppie se probleme met pasverlenging in die Kaap
- Poppie wat Mdantsane toe gegaan het
- Poppie wat na Stone se dood teruggegaan het Kaap toe

[35]**OF****VRAAG 8: KONTEKSTUELE VRAAG****POPPIE – DIE DRAMA – Elsa Joubert en Sandra Kotzé**

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1	POPPIE. (<i>nadenkend</i>). My kinders is nie hier nie. As hulle hier
2	was, was hulle seker ook teen die wet en teen die drank.
3	Maar deur my swaarkry, is hulle nou uit die ding. (<i>Praat met</i>
4	<i>Mosie en Mama</i>). Ek is nou eerlik. As ek die krag gehad het,
5	sou ek ook iets gedoen het, maar nou het ek nie die krag nie,
6	nou is ek tevrede met die wêreld soos dit nou is. Wat verby
7	is, is verby. Ek is moeg, Mama. Daar moet nou rus kom.
8	JAKKIE. Ek is nog nie moeg nie. Dis hoekom daar nog nie rus
9	moet kom nie. Julle is moeg; ons nie. Dis vir jou wat ek ba-
10	klei, Sisi.

- 8.1 “My kinders is nie hier nie.” (Reël 1)
Waar was Poppie se meisiekinders? (1)
- 8.2 Verduidelik wat Poppie gedoen het om haar kinders “uit die ding” te hou. Gee DRIE feite. (3)
- 8.3 Noem TWEE dinge wat bewys dat Poppie swaargekry het. (Reël 3) (2)
- 8.4 “Daar moet nou rus kom.” (Reëls 6 en 7)
- 8.4.1 Waarna het “rus” in hierdie aanhaling verwys? (1)
- 8.4.2 Het Poppie ooit die rus gekry waarna sy verlang het? Verwys na die slot van die verhaal om jou antwoord te motiveer. (1)

8.5 Van watter “baklei” (reël 9 en 10) het Jakkie hier gepraat? (1)

8.6 Rangskik die gebeure in die KORREKTE volgorde soos dit in die drama voorkom. Skryf net die vraagnommer en die letters (A – D) in die korrekte volgorde van die gebeure neer.

- A Dan’s ons almal saam in die jail, Mama.
 B Sisi, Jakkie is gevang! Hy’t gister saam gemarch met die kinders in die stad.
 C Is jy geslaat? Sê vir jou Mama, is jy deur die poeliesse geslaat? (3)

8.7 Voltooi die volgende paragraaf. Gebruik die woorde in die lys hieronder. Skryf net die vraagnommer (8.7.1 – 8.7.4) en die antwoord neer.

city-borners; migrants; polisie; Jakkie; kinders; lokasie-mense; Mosie

8.7 Die (8.7.1) ... het na die special quarters toe gegaan om die (8.7.2) ... se vensters te breek en bottels stukkend te gooi. Die (8.7.3) ... het gesê die kinders moet maar deur die migrants gedonder word. (8.7.4) ... het saam met die kinders in die stad gemarch. (4)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1 POPPIE: ... Ek roep die kinders
 2 en sê hulle moet na ons toe kom in die voorkamer, maar
 3 Vukile bly lê en ek tel hom op ...

8.8 Poppie het in ’n moeilike situasie beland en moes ’n besluit neem.

- 8.8.1 Wat het gebeur dat Poppie die kinders geroep het? (1)
 8.8.2 Waarheen het Mamdungwana se man vir Poppie en die kinders geneem? (1)
 8.8.3 Wat het met Vukile gebeur? (1)
 8.8.4 Wat was so ironies hieraan as jy aan die betekenis van Vukile se naam dink? (2)

8.9 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Die kinders het gesê hulle baklei teen die migrants, want die migrants ...

- A het die polisie vertel wat die kinders gedoen het.
 B het nie respek vir die kinders nie.
 C het in die city-borners se special quarters gebly.
 D wou nie ophou drank verkoop nie. (1)

8.10 Al was daar daardie jaar geweld in die township, het Poppie en haar familie lekker Kersfees gehou.

8.10.1 Is die stelling WAAR of ONWAAR? (1)

8.10.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 8.10.1. Verwys na die onrus in die townships daardie tyd. (1)

8.11 Kies die karakter uit KOLOM B wat by die aanhaling in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommer (8.11.1 – 8.11.4) en die letter (A – E) neer.

KOLOM A	KOLOM B
8.11.1 “Ons sal ’n huis vir jou gee.”	A Jakkie
8.11.2 “Dis Bonsile, Sisi, dis Nomvula, Sisi, wat aan my vreet.”	B Poppie
8.11.3 “Ons het nou ander goed om te doen as skoolgaan, Mama.”	C Mosie
8.11.4 “Ek kan nie die wet met my hande breek nie.”	D Mama
	E Mr Stevens

(4 x 1) (4)

8.12 Poppie het tevrede gevoel dat haar plan gewerk het om vir Bonsile teen die geweld te beskerm.

8.12.1 Is die stelling WAAR of ONWAAR? (1)

8.12.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 8.12.1. Gee ’n bewys uit die slot van die verhaal. (1)

8.13 Dink jy die onluste van Poppie se tyd het gehelp dat die township-mense vandag gouer huise en werk gekry het? Motiveer jou antwoord met TWEE feite. (2)

8.14 Stem jy saam met die kinders dat geweld probleme kan oplos? Motiveer jou antwoord. (1)

8.15 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Die huis wat Stone se dood veroorsaak het, was in ...

- A Langa.
- B Nyanga.
- C Mdantsane.
- D Jakkalsvlei. (1)

8.16 Dink jy Poppie het te veel vir haar kinders gedoen? Motiveer jou antwoord. (1)

[35]

OF

VRAAG 9: OPSTELVRAAG**PALJAS – Chris Barnard**

Skryf 'n OPSTEL (250 – 300 woorde) waarin jy vertel hoe die verhoudings in die McDonaldhuis verbeter het nadat die nar op Toorwater gekom het. Jou opstel moet 'n inleiding en 'n slot hê.

Verwys in jou opstel na:

- Die probleme tussen Katrien en Hendrik
- Willem se spraakprobleem
- Die probleme tussen Emma en Nollie
- Die koms van die nar

[35]**OF****VRAAG 10: KONTEKSTUELE VRAAG****PALJAS – Chris Barnard**

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1	95. 'n Jongerige man, ene Thys Briekman, staan op die
2	koöperasie se stoep en laai sakke mieliemeel op Frans se
3	bakkie. Frans staan en kyk. Naby die bakkie, maar ook
4	op die hoë stoep, staan nog drie, vier boere. Pieta Benade, Sakkie du Toit,
5	Jan Mol en ander.
6	FRANS: Wat se stories?
7	THYS: Nee, allerhande goed. Hulle sê die kind toor glo.
8	PIETA: Daardie mannetjie is met die maan gepla.
9	FRANS: Wat? Net oor hy nie meer praat nie?
10	PIETA: Hoekom praat hy nie meer nie? Hulle sê Oudokter
11	sê sy pa het sy tong uitgesny.
12	JAN MOL: Seker vir een of ander offerande.
13	FRANS: Wat?
14	JAN MOL: Hoor hier, ek het dit met my eie oë gesien hoe
15	hulle offer en als. Ek sal julle nou die altaar gaan wys. Dis
16	duiwelsgoed, man.
17	FRANS: Dis als bog.
18	THYS (<i>laai nog heeltyd sakke meel</i>): Nee, hulle sê hy loop
19	heeltyd in die nag rond en hy sien gesigte en hy roep geeste
20	op en offer dik snye brood vir die afgode.
21	SAKKIE: En hy maak die eienaardigste tekening van die
22	goed wat hy sien.
23	JAN MOL: Ek het dit met my eie oë gesien. Teen die mure
24	van daardie ou murasie.

25	SAKKIE:	Maar dis nog niks – jy moet sien hoe mal raak hy
26		as mens naby sy plek kom. Dit kos 'n paar mense om hom
27		vas te hou.
28	JAN MOL:	Duiwelsgoed. In die ou dae het hulle sulke mense
29		op brandstapels gesit. Maar deesdae is ons mos kastig
30		beskaafd.
31	FRANS:	Ek weet nie waar kom julle aan al die nonsens nie.
32		Ek is elke week op daardie werf en ek sien nooit iets snaaks nie.
33	JAN MOL:	Ja, ons weet hoekom sien jy niks nie. Jy't mos
34		net oë vir die miesies. Hoe lyk dit, gaan jy haar dié jaar
35		Volstruisdans toe vat?

10.1 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Hierdie uittreksel vorm deel van die ... van die drama.

- A eksposisie
- B verwickeling
- C krisis
- D klimaks

(1)

10.2 Voltooi die sin. Kies die KORREKTE antwoord tussen hakies. Skryf net die vraagnommer en die antwoord neer.

Die stories waarna Frans in reël 6 verwys het, was die stories dat daar (’n nar op Toorwater was/snaakse dinge by die McDonalds gebeur het).

(1)

10.3 Frans het beslis nie die stories geglo wat die mense oor die McDonalds versprei het nie.

Haal TWEE APARTE WOORDE uit hierdie uittreksel aan wat hierdie stelling bewys.

(2)

10.4 Watter een van die manne wat hier met Frans gepraat het, was die dag saam met die polisie by die skuur?

(1)

10.5 “Sien is glo” beteken dat ’n mens iets net kan glo as jy dit kan sien of kan vat.

10.5.1 Waarom kan ons sê dat hierdie uitdrukking nie waar is as ons Jan Mol se opinie gelees het nie?

(1)

10.5.2 Gee EEN feit om jou antwoord op VRAAG 10.5.1 te motiveer.

(1)

10.6 Hoe het die stories oor Willem se toordery begin?

(1)

10.7 Noem TWEE van die “toorkunsies” waarmee Willem sy gesin laat lag het.

(2)

10.8 PIETA: Hoekom praat hy nie meer nie? Hulle sê Oudokter sê sy pa het sy tong uitgesny. (Reëls 10 en 11)

Oudokter het hierdie woorde figuurlik bedoel.

10.8.1 Is die stelling WAAR of ONWAAR?

(1)

10.8.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 10.8.1. Verwys na die gesprek tussen Oudokter en Hendrik.

(1)

- 10.9 Aan die einde van die verhaal het Hendrik vir Willem aan die praat gekry.
- 10.9.1 Is die stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 10.9.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 10.9.1. (1)
- 10.10 Voltooi die volgende paragraaf. Gebruik die woorde in die lys hieronder. Skryf net die vraagnommer (10.10.1 – 10.10.4) en die antwoord neer.
paljas; vyandig; bevooroordeeld; woede; verdedig; beskinder
- Een van die verhaal se temas wat baie mooi in hierdie uittreksel uitgekom het, was dat mense (10.10.1) ... is omdat hulle mekaar nie geken het nie. Daarom was die boere so (10.10.2) ... teenoor Frans en die McDonalds. Frans (10.10.3) ... die McDonalds en dit het later tot 'n bakleiery gelei. Aan die einde van die drama het ons gesien hoe Manuel se (10.10.4) ... al die konflik opgelos het. (4)
- 10.11 “Dis duiwelsgoed, man.” (Reëls 15 en 16)
- Waarom het Jan Mol gedink daar het duiwelsaanbidding plaasgevind? Verwys na die skuur se mure, die goed op die tafel en die vuurmaakplek. (3)
- 10.12 Hoekom het Willem so ontsteld geraak toe die polisie en die honde na die skuur toe beweeg het? (1)
- 10.13 “Maar deesdae is ons mos kastig beskaafd.” (Reëls 29 en 30)
- Waarom was hierdie woorde van Jan Mol eintlik ironies, veral as ons dink aan die insident in die kerk en die gebeure by die Volstruisdans? (2)
- 10.14 Voltooi die sin. Kies die KORREKTE antwoord tussen hakies. Skryf net die vraagnommer en die antwoord neer.
- As Jan Mol vir Frans sê: “Jy’t mos net oë vir die miesies”, het hy bedoel dat Frans (net vir Katrien gekyk het/verlief was op Katrien). (1)
- 10.15 Die Volstruisdans het deel gevorm van die klimaks van hierdie drama.
- Sê hoe jy gevoel het oor die mense wat die McDonalds met tamaties en eiers gegooi het. Motiveer jou antwoord. (2)
- 10.16 Rangskik die gebeure in die KORREKTE volgorde. Skryf net die vraagnommer en die letters (A – C) in die korrekte volgorde van gebeure neer.
- A Die Volstruisdans het plaasgevind.
B Die nar het Toorwater verlaat.
C Willem het weer begin praat. (3)

- 10.17 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Sakkie du Toit het ook deur die loop van die drama verander, omdat hy ...

- A na die bakleiery by die Volstruisdans by Hendrik-hulle gaan dans het.
 B vir Frans om verskoning gevra het vir die bakleiery by die Volstruisdans.
 C gesien het dat die gebeure by die Volstruisdans onnodig was.
 D gesê het dat hulle verkeerd was om Frans te spot oor die Volstruisdans.

(1)

- 10.18 Kies die stelling uit KOLOM B wat die beste by die stelling in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommer (10.18.1 – 10.18.4) en die letter (A – E) neer.

KOLOM A	KOLOM B
10.18.1 Dit was hoe die dramaturg die Karoo voorgestel het.	A Dit het 'n mens gevange gehou. B Dit was droog en hard.
10.18.2 Dit was hoe Katrien oor die Karoo gevoel het.	C Dit was 'n veilige plek om Katrien weg te steek.
10.18.3 Dit was hoe Willem en Manuel oor die Karoo gevoel het.	D Dit was 'n speelplek wat ontdek moes word.
10.18.4 Dit was hoe Hendrik oor die Karoo gevoel het.	E Dit was romanties en beeldskoon.

(4 x 1)

(4)

[35]**TOTAAL AFDELING B:****35****OF****AFDELING C: KORTVERHALE****STORIEJOERNAAL****BEANTWOORD ÓF DIE OPSTELVRAAG ÓF DIE KONTEKSTUELE VRAAG.****VRAAG 11: OPSTELVRAAG*****DIE WERKSMENSE VAN SLOVOVILLE* – Johnny Masilela**

Skryf 'n OPSTEL (250 – 300 woorde) waarin jy vir Jeremiah Vimbi as gemeenskapsleier bespreek. Jou opstel moet 'n inleiding en 'n slot hê.

Verwys in jou opstel na:

- Hoe Jeremiah die mense om hom gemotiveer het
- Hoe hy met die bouprojek gehelp het
- Wat hy bereid was om op te offer
- Hoe sy dood alles verander het

[35]**OF**

VRAAG 12: KONTEKSTUELE VRAAG**EK IS JAMMER – EKM Dido**

Lees die uittreksel HIERONDER en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1 Maar voor hy 'n verdere woord by sy mond kan uitkry, gee Mike 'n harde
2 snik en gaan kniel by die kopklip. Sy trane kom vinnig uit en rol onkeerbaar
3 oor sy wange. "Ek is jammer, Dingo. So jammer!" herhaal hy aanhoudend
4 deur die snikke.
5 Toe hy bedaar, staan hy van sy knieë af op en gaan sit styf teen Charlie op
6 die rant van die marmerklip. Mike sit en kyk reguit voor hom uit. Knip nie
7 eens sy oë nie. Na 'n lang tyd vra hy weer, sonder om na Charlie te kyk:
8 "Wat het die predikante toe te sê gehad?"
9 "Ek mis hom ook, ou Mike. Ons sal nooit weer 'n pal soos hy kry nie," troos
10 Charlie en sit 'n arm om sy vriend se skouer. "Ja, ek mis hom. Die hele skool
11 en die hele community mis hom. Dinge sal nooit weer dieselfde wees sonder
12 hom nie, nè?"
13 "Die predikante, Charlie!" sê Mike nou duidelik ongeduldig. Hy wikkel hom
14 onder Charlie se omhelsing uit en staan op, druk sy hande in sy broeksakke
15 en gaan staan so 'n tree van die graf af weg en kyk na sy skoene.
16 Charlie kyk hom effens verbaas aan. "Wat makeer jou? Moenie jou moods
17 op my en Dingo kom uithaal nie. Anyway, die predikante het oor jy-weet-wat
18 gepraat en gestry totdat ek kon skree van verveeldheid. Maar ek kon nie die
19 kanaal verander nie, want die tannie het mos langs my gesit ..."

12.1 Wat was vir die seuns hierdie keer anders aan Dingo se graf? (1)

12.2 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Op Dingo se grafsteen het daar geskryf gestaan: "Vir 'n kort tyd was jy aan ons geleen, maar"

- A vir altyd sal ons jou onthou
- B nou is jy vir altyd weg
- C ons sal jou weer sien
- D jy kan nou sag rus (1)

12.3 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Uit Mike se gedrag hier by die graf kon ons aflei dat hy ... was.

- A ontsteld
- B mismoedig
- C uitgeput
- D tevrede (1)

12.4 Wat het Mike so ongeduldig gemaak? (Reël 16) (1)

- 12.5 Waaroor het die predikante gepraat waarin Mike nou so belanggestel het? (1)
- 12.6 Verduidelik waarom dit vir Mike so belangrik was om te hoor wat die predikante gesê het. (1)
- 12.7 “Anyway, die predikante het oor **jy-weet-wat** gepraat.” (Reël 17)
- 12.7.1 Watter woord wou Charlie nie sê nie? (1)
- 12.7.2 Waarom wou Charlie nie die woord vir **jy-weet-wat** gebruik nie? (1)
- 12.8 Dink jy Mike se bui (of “moods” soos Charlie dit genoem het) sou verander het nadat hy gehoor het wat die predikante alles gesê het? Motiveer jou antwoord. (1)
- 12.9 Vertel hoe Charlie gereageer het op die dinge waaroor die predikante gesels het. Gee DRIE feite. (3)
- 12.10 Altwee die seuns het verantwoordelik vir Dingo se dood gevoel.
- 12.10.1 Waarom het Charlie gevoel dat hy vir Dingo se dood verantwoordelik was? (1)
- 12.10.2 Waarom het Mike gevoel dat hy vir Dingo se dood verantwoordelik was? (1)
- 12.11 Kies die persoon uit KOLOM B wat pas by die sin in KOLOM A. Skryf net die vraagnommer (12.11.1 – 12.11.4) en die letter (A – E) neer.

KOLOM A	KOLOM B
12.11.1 “Nee, ek blameer jou nie.”	A Charlie
12.11.2 “Die beste vriend wat ’n mens kan kry.”	B Predikante
12.11.3 “My kop was daai dag mos lekker deurmekaar, my bra.”	C Mike
	D Mike se pa
12.11.4 “ ’n Pastoor se kind gaan nie na wêreldse plekke toe nie.”	E John

(4 x 1) (4)

- 12.12 Charlie was nie eerlik teenoor die tannie by wie hy gewoon het nie.
- 12.12.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 12.12.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 12.12.1. (1)

- 12.13 Voltooi die volgende paragraaf. Gebruik die woorde in die lys hieronder. Skryf net die vraagnommer (12.13.1 – 12.13.4) en die antwoord neer.

jeugbiduur; skuld; dwelmmiddels; partytjie; pastoor;
geheim; drank; gemeenskap

Mike het geglo hy was verantwoordelik vir Dingo se dood en hy het besluit om sy (12.13.1) ... met Charlie te deel. Dit het hom gepla dat die (12.13.2) ... gedink het Charlie het Dingo se dood veroorsaak. Mike het vir Charlie vertel dat hy nie vir Dingo kon help nie, want dan sou sy pa uitvind dat hy (12.13.3) ... gebruik en dat Dingo nie by die (12.13.4) ... was soos hy gesê het nie.

(4)

- 12.14 Rangskik die gebeure in die KORREKTE volgorde. Skryf net die vraagnommer en die letters (A – C) in die korrekte volgorde van die gebeure neer.

- A Almal het vir Dingo gespot omdat hy dronk gelyk het.
B Dingo het sy ma geroep.
C Dingo het gekla dat hy sleg gevoel het.

(3)

- 12.15 Voltooi die sin. Kies die KORREKTE antwoord tussen hakies. Skryf net die vraagnommer en die antwoord neer.

Net voordat Dingo dood is, het hy vir Mike sy (adres/selfoon) gegee.

(1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1 “ ’n Lafaard, sê ek jou, ’n lafaard, dit is wat ek was! Die
2 volgende oggend was ek kamma verbaas en verslae. Die res ken jy.” Mike
3 hik en snik nou hard. Charlie los ’n swaar vloekwoord. Sy mond hang vir ’n
4 oomblik oop. En toe trek hy sy vriend nog nader en huil saam met hom.
5 Saam sak hulle grond toe met hulle koppe op die marmer-grafsteen net
6 onderkant Dingo se naam.

- 12.16 Aan die einde van die verhaal is die leser oortuig dat Mike ’n lafaard was, soos hy homself in hierdie uittreksel genoem het.

12.16.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR?

(1)

12.16.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 12.16.1. Verwys na die slotgebeure in die verhaal.

(1)

- 12.17 Wat het ons afgelei toe Charlie se mond ’n oomblik oopgehang het in reël 3 en 4 van hierdie uittreksel?

(1)

- 12.18 Toe Charlie gehoor het wat Mike gedoen het, het hy vir Mike nadergetrek en saam met hom gehuil.

Wat het Charlie se optrede vir Mike gesê?

(1)

- 12.19 Waarom kan ons sê dat die titel van hierdie verhaal ironies is? (2)
- 12.20 Watter les leer Dingo se dood vir jou oor die keuse van vriende? (1)
- [35]**

TOTAAL AFDELING C: 35

OF

AFDELING D: GEDIGTE

VERSJOERNAAL

BEANTWOORD TWEE VAN DIE VOLGENDE GEDIGTE.

VRAAG 13: KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die gedig deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

Life vannie jobless – Magmoed Martin

- 1 Ek sê, my bra, ken djy die agony vannie jobless,
2 van application forms en briewe en even wasted phone calls,
3 van jou skoene stukken loop en van rejection
4 en van trainfare wat nieman gaan replasie
- 5 En ken djy die pyn van virrie kinnere sê daar issie,
6 van kostafels sonner kos en lawyerlette's wat ophoop,
7 van water wattie melk innie baby-borrel replasie
8 en van skel oor geld wat nêrens te vind issie.
- 9 Ja, my bra, soe issie life vannie jobless:
10 een van great depression en rejection,
11 'n life van alienation en degradation –
12 daai issie life vannie jobless.
- 13 Ken djy hoerit voel as djy moet loaf,
14 van oppie grond slaap sonner komberse,
15 van overcrowding sonder lektriek
16 en van innie gel'gatte se rubbish soek vir kos.
- 17 En ken djy hoerit voel as die laities hul respek verloor
18 vir ouers wat van wyn 'n afgod maak,
19 van buttons wat common use word innie join',
20 en vannie stelery wan God het ôs desert.
- 21 Ja, my bra, nou daai issie life vannie jobless.

- 13.1 Wat noem ons die taal wat die spreker in hierdie gedig gebruik het? (½)

- 13.2 Voltooi die sin. Kies die KORREKTE antwoord tussen hakies. Skryf net die vraagnommer en die antwoord neer.

In hierdie gedig (kon die leser maklik simpatie met werklose mense verloor het/het die spreker uiteindelik sy situasie aanvaar).

(1)

- 13.3 Voltooi die volgende paragraaf. Gebruik die woorde in die lys hieronder. Skryf net die vraagnommer (13.3.1 – 13.3.3) en die antwoord neer.

selfbeeld; dronk; huis; werklose; gesin

Hierdie gedig handel oor die seerkry van 'n (13.3.1) ... man. In hierdie gedig is sy (13.3.2) ... afgebreek. Uiteindelik het die hele (13.3.3) ... daaronder gely.

(3)

- 13.4 Kies 'n woord uit KOLOM B wat pas by 'n stelling in KOLOM A. Skryf net die vraagnommer (13.4.1 – 13.4.3) en die letter (A – D) neer.

KOLOM A	KOLOM B
13.4.1 Hulle het aansoekvorms en oproepe ontvang.	A kinders
13.4.2 Hulle het geen respek getoon nie.	B werkloses
13.4.3 Hulle het vir blyplek gebedel.	C werkgewers
	D gel'gatte

(3 x 1)

(3)

- 13.5 Watter EEN WOORD in strofe 1 het die houding van die wêreld teenoor die spreker beskryf?

(1)

- 13.6 Hoekom het die spreker gevoel hy het sy geld gemors? (Strofe 1)

(1)

- 13.7 Hierdie spreker het in 'n stadium genoeg gehad om van te lewe.

13.7.1 Is die stelling WAAR of ONWAAR?

(1)

13.7.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 13.7.1 met EEN WOORD uit strofe 2.

(1)

- 13.8 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Volgens strofe 3 het die spreker ... beleef.

- A pyn
B honger
C vernedering
D opstandigheid

(1)

- 13.9 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Toe die spreker desperaat was om van die werklikheid af weg te vlug, ...

- A het hy in ryk mense se vullisdromme gekyk.
B was hy bang die kinders het respek vir hulle ouers verloor.
C het hy maar begin drink en dwelms gebruik.
D het hy geglo dat God hulle so wou straf. (1)

- 13.10 Wat leer hierdie gedig vir ons oor die waarde van 'n vaste werk? (1)

- 13.11 Wie was die “gel’gatte” van wie daar in strofe 4 gepraat is? (1)

- 13.12 Dink jy dat die spreker vir ons wil sê dat alle werklose mense steel om aan die lewe te bly? Motiveer jou antwoord. (1)

- 13.13 Voltooi die sin. Kies die KORREKTE antwoord tussen hakies. Skryf net die vraagnommer en die antwoord neer.

Die spreker het gesê dat hy gesteel het omdat hy (dronk was/gevoel het dat God hom verlaat het).

(1)
[17½]

OF

VRAAG 14: KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die gedig deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

So long Skipskop – David Kramer

1 Pak op pak op
 2 sit jou goedjies op jou kop
 3 môre gaan ons weg
 4 ver van hier weg
 5 Skipskop Skipskop
 6 wanneer hou die dinge op
 7 swaarkry lê net voor
 8 die blou berge oor

9 Overberg se mens is ek gebore
 10 op die plek Skipskop
 11 nes my pa en sy pa ook
 12 hier deur die duine loop onse spore
 13 hier op die beach hier langs die see

14 is ek gedoop
 15 Wat ken ek anders as die bloudam se branders
 16 die wolke en die winde wat hier waai
 17 Verkoop jou bootjie
 18 pak op jou goedjies
 19 sê ma So long Skipskop Skipskop
 20 sê goodbye
 21 Linkerhand regterhand watsekant
 22 lê die plek Misverstand
 23 Asseblief meneer sê tog weer
 24 is dit die pad wat ons moet môre vat

25 'n Stukkie hier 'n stukkie daar
 26 stukkie van my lewe lê nou deurmekaar
 27 tel op tel op vir Shorty en vir Pop
 28 gaan haal vir Apie en hou daai kindjie dop

29 Wat ken ek anders as die bloudam se branders
 30 die wolke en die winde wat hier waai
 31 Verkoop jou bootjie
 32 pak op jou goedjies
 33 sê ma So long Skipskop Skipskop
 34 sê goodbye
 35 sê ma So long Skipskop Skipskop
 36 sê goodbye

14.1 Wie is die spreker in hierdie gedig?

(½)

- 14.2 Die mense van Skipskop was opgewonde om na hulle nuwe blyplek toe te trek.
- 14.2.1 Is die stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 14.2.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 14.2.1 met 'n rede uit strofe 1. (1)
- 14.3 Voltooi die sin. Kies die KORREKTE antwoord tussen hakies. Skryf net die vraagnommer en die antwoord neer.
- Die mense van Skipskop sou hulle goedjies (op hul bootjies gelaai het/self moes dra). (1)
- 14.4 Hoeveel generasies het al volgens strofes 2 en 5 op Skipskop gewoon? (1)
- 14.5 Voltooi die volgende paragraaf. Gebruik die woorde in die lys hieronder. Skryf net die vraagnommer (14.5.1 – 14.5.2) en die antwoord neer.

gebore; bootjies; gedoop; weer

- Die spreker het in strofe 3 gesê dat hy daar op Skipskop (14.5.1) ... is. Hy het die (14.5.2) ... daar op Skipskop goed geken. (2)
- 14.6 Waarom het die spreker sy dorpie, Skipskop, met “So long” in plaas van “vaarwel” gegroet? (1)
- 14.7 Kies 'n item uit KOLOM B wat pas by die inligting in KOLOM A. Skryf net die vraagnommer (14.7.1 – 14.7.3) en die letter (A – D) neer.

KOLOM A	KOLOM B
14.7.1 Overberg se mens is ek gebore	A alliterasie
14.7.2 die wolke en die winde wat hier waai	B metafoor
14.7.3 bloudam se branders	C persoonifikasie
	D omgekeerde woordorde

(3 x 1) (3)

- 14.8 Waarom is die gebruik van Engels in hierdie gedig gepas? (1)
- 14.9 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

In strofe 4 het die spreker gesê dat die inwoners van Skipskop se lewens ... was.

- A kommerloos
- B deurmekaar
- C toekomsgerig
- D voorbereid (1)

14.10 Sou die inwoners van Skipskop weer kon visvang daar waarheen hulle toe getrek het? Motiveer jou antwoord uit die gedig. (1)

14.11 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Die rympatroon in strofe 4 verskil van die ander strofes. In strofe 4 kry ons ...

- A paarrym.
B kruisrym.
C vrye vers.
D gebroke rym. (1)

14.12 “Asseblief meneer sê tog weer” (Versreël 23)

14.12.1 Wie was die “Meneer” met wie die spreker hier gepraat het? (1)

14.12.2 Hoekom het die spreker gesê die meneer moet dit “tog weer” vir die mense van Skipskop sê? (1)

14.13 Wat dink jy, wou David Kramer met sy liedjie, *So long, Skipskop*, probeer doen? (1)

[17½]

OF

VRAAG 15: KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die gedig deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

Talle tonge – Mathews Phosa

- 1 Talle tonge het ek
2 een tong op 'n gegewe oomblik
3 'n heuningtong
4 'n bitter tong
5 'n stomp tong
6 genoeg om te swyg
7 my skerp tong klap
8 klap soos 'n sweep
9 en keep diep en laat bloei
10 my suur tong brand
11 brand soos asyn
12 en laat krimp inmekaar en skend
13 Talle tonge het ek
14 een tong op 'n gegewe oomblik
15 'n tong om te sny
16 'n tong om te salf
17 Ek het talle tonge

- 15.1 Die titel verwys na “talle” tonge. Wat het die digter bedoel met die woord “talle”? (½)
- 15.2 Voltooi die sin. Kies die KORREKTE antwoord tussen hakies. Skryf net die vraagnommer en die antwoord neer.
Versreëls 7 en 8: “tong klap/klap soos ’n sweep” is ’n voorbeeld van ’n (metafoor/vergelyking/eufemisme). (1)
- 15.3 Wat het die digter bedoel met “een tong op ’n gegewe oomblik”? (1)
- 15.4 Kies die gevoel uit KOLOM B wat pas by die tipe tong in KOLOM A. Skryf net die vraagnommer (15.4.1 – 15.4.3) en die letter (A – D) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
15.4.1	heuning	A	Negatief en ontevrede
15.4.2	skerp	B	Deurmekaar
15.4.3	bitter	C	Positief
		D	Seergemaak

(3 x 1) (3)

- 15.5 Met watter sintuig assosieer ons die tong? (1)
- 15.6 “my suur tong brand/brand soos asyn/en laat krimp inmekaar en skend” (Reëls 10 – 12)
- 15.6.1 Wat het die spreker bedoel met ’n tong wat ’n mens “inmekaar laat krimp”? (1)
- 15.6.2 Gee ’n voorbeeld van ’n aanmerking wat ’n tiener se selfbeeld kan “skend”. (1)
- 15.7 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.
As jy ’n tong het wat swyg, ...
- A bly jy stil.
B praat jy baie.
C gee jy troos.
D maak jy seer. (1)
- 15.8 In hierdie gedig het die woord “asyn” (versreël 11) na ’n aangename geur verwys.
- 15.8.1 Is die stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 15.8.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 15.8.1. Gee EEN feit. (1)
- 15.9 Haal EEN WOORD uit strofe 3 aan wat sê wat ’n skerp tong aan ’n ander persoon kon doen. (1)

- 15.10 Voltooi die sin. Kies die KORREKTE antwoord tussen hakies. Skryf net die vraagnommer en die antwoord neer.

Die spreker in die gedig het verduidelik hoe 'n mens se tong (verskillend lyk/verskillend gebruik kan word/verskillende geure het).

(1)

- 15.11 Voltooi die volgende paragraaf. Gebruik die woorde in die lys hieronder. Skryf net die vraagnommer (15.11.1 – 15.11.2) en die antwoord neer.

brand; sny; klap; salf

In strofe 5 word 'n positiewe en 'n negatiewe funksie van die tong beskryf. Wanneer 'n mens jou tong op 'n negatiewe manier gebruik, (15.11.1) ... die tong met die doel om seer te maak. Wanneer die tong positief gebruik word, (15.11.2) ... dit iemand en laat die persoon beter voel.

(2)

- 15.12 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

Die digter het ons probeer waarsku om ...

- A al die soorte tonge elke dag te probeer gebruik.
- B mense te leer hoe om al die tonge te gebruik.
- C vir mense te sê watter tong om te gebruik.
- D versigtig te wees oor hoe ons ons tong gebruik.

(1)

- 15.13 Hoe kan hierdie gedig jou help om beter met jou familie en vriende te kommunikeer?

(1)

[17½]**OF**

VRAAG 16: KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die gedig deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

My siel, Pa – Marie van Rensburg

- 1 Hoeveel ekstra vakke, Pa?
 2 Dux-leerling? Is dit wat Pa vra?
 3 Die prestasies, Pa, al is dit top,
 4 galgtou oor my kop.
 5 En my siel, Pa ...
 6 Kan ek 'n klein-klein stukkie terugvra?
- 7 Pa, hoeveel eerstes by die wenpaal,
 8 rekords moet ek nog behaal?
 9 Hoeveel keer op die rostrum, Pa,
 10 met 'n Achilleshiel wat pla?
 11 Maar my siel, Pa ...
 12 kan ek 'n klein-klein stukkie terugvra?
- 13 Pa, S.A.-skolespan speel ek al twee jaar,
 14 Pa se Cravenweek is geëwenaar.
 15 Hoe hoog moet die turksvy-kind in die lynstaan spring
 16 om Pa eer te bring?
 17 Maar my siel, Pa ...
 18 kan ek 'n klein-klein stukkie terugvra?
 19 Pa, is Pa nooit tevrede met die ewebeeld,
 20 wat oor my vou soos 'n donker kleed?
 21 Pa is mos my proto,
 22 ek maar net Pa se foto!
 23 Maar my siel, Pa ...
 24 kan ek 'n klein-klein stukkie terugvra?

- 16.1 Wie is die "ek" in hierdie gedig? (½)
- 16.2 Om 'n Dux-leerling te wees, is 'n groot eer, maar nie vir die spreker nie.
- 16.2.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 16.2.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 16.2.1 met 'n bewys uit strofe 1. (1)
- 16.3 Kies die woord uit KOLOM B wat pas by die woord in KOLOM A. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

KOLOM A	KOLOM B
16.3.1 rostrum	A Akademie
16.3.2 Cravenweek	B Atletiek
16.3.3 Dux-leerling	C Kuns
	D Rugby

(3 x 1) (3)

- 16.4 Watter TWEE dinge is in reëls 19 en 20 met mekaar vergelyk? (2)
- 16.5 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.
 “n Achillieshiel wat pla” (versreël 10) beteken letterlik dat die seun ’n ... opgedoen het.
 A kniebesering
 B voetbesering
 C beenbesering
 D kuitbesering (1)
- 16.6 Voltooi die sin. Kies die KORREKTE woord tussen hakies. Skryf net die vraagnommer en die antwoord neer.
 Versreëls 23 en 24: “Maar my siel, Pa .../kan ek ’n klein-klein stukkie terugvra?” impliseer dat die pa die seun se (siel/menswees) gevat het. (1)
- 16.7 Watter EEN WOORD (strofe 3) sê vir ons dat die seun dieselfde prestasies as sy pa behaal het? (1)
- 16.8 Voltooi die sin. Kies die KORREKTE antwoord tussen hakies. Skryf net die vraagnommer en die antwoord neer.
 Versreël 15: ’n “Turksvy-kind” is ’n kind wat baie (probleme vir sy ouers gee/van turksvye hou). (1)
- 16.9 Kies die KORREKTE antwoord om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer en die letter (A – D) neer.
 Die gevoel wat die beste by die spreker pas, is ...
 A trots.
 B moedeloosheid.
 C depressie.
 D aanvaarding. (1)
- 16.10 Voltooi die volgende paragraaf. Gebruik die woorde in die lys hieronder. Skryf net die vraagnommer (16.10.1 – 16.10.2) en die antwoord neer.

stelling; ellips; klein-klein stukkie; retoriese vraag

 Die tweede laaste versreël van elke strofe eindig met ’n (16.10.1) Elke strofe eindig met ’n (16.10.2) (2)
- 16.11 Verduidelik waarom ons kan sê dat die seun se pa onregverdig is. Noem TWEE feite. (2)
- 16.12 Hoe, dink jy, kan die pa se optrede die seun se houding teenoor sport beïnvloed? (1)

[17½]
[35]

TOTAAL AFDELING D: 35
GROOTTOTAAL: 70